

Ny undersökning: Nedskärningarna hotar elevernas möjligheter att nå målen

En majoritet av rektorerna kommer behöva genomföra besparingar som de befärar påverkar barnens och elevernas möjligheter att nå målen. Endast fem procent svarar att kommunerna säkerställer tillräckligt med resurser till extra anpassningar och särskilt stöd för de barn och elever som har behov av det. Det visar ny statistik från Sveriges Skolledare.

- Jag hoppas att alla lokala och nationella politiker förstår att besparingarna kommer att slå väldigt hårt mot eleverna kunskapsutveckling – och då inte minst för de elever som har behov av olika stödinsatser, säger Matz Nilsson, Sveriges Skolledares ena förbundsordförande.

64 procent av rektorerna i grundskolan kommer under 2023 behöva genomföra så stora besparingar att de befärar att elevernas möjligheter att nå målen kommer påverkas. Dessutom svarar endast fem procent av skolledarna att kommunerna säkerställer att det finns tillräckligt med resurser till extra anpassningar och särskilt stöd för de barn och elever som har behov av det.

I privat icke-vinstdrivande sektor är det två av fem (41 procent) som svarar att huvudmannen säkerställer tillräckligt med resurser, medan motsvarande siffra för vinstutdelande verksamheter är ungefär en fjärdedel (23 procent). Allt enligt färsk statistik från Sveriges Skolledare som i en enkätundersökning frågat 4 000 skolledare om deras ekonomiska förutsättningar.

- På grund av det pressade läget måste kostnadsökningar under 2023 på närmare 10 procent tas inom befintlig budgetram. Skolledare tvingas därför till potentiellt förödande neddragningar på lärare, elevassistenter, elevhälsa och olika stödinsatser, säger Ann-Charlotte Gavelin Rydman, Sveriges Skolledares andra förbundsordförande.

Under 1990-talet befann sig Sverige i en djup lågkonjunktur som ledde till fleråriga kraftiga besparingar i landets skolor och förskolor. Resultatet då blev en stagnation och tillbakagång i elevernas kunskapsutveckling i flera ämnen som har permanentats fram till dags datum. Lärdomen är att skolsystemet så långt det är möjligt måste skyddas mot besparingar. Genom att prioritera skola och utbildning i budgeten i en lågkonjunktur kan landet snabbare och starkare komma ut ur krisen.

Sveriges Skolledare

Box 3266, 103 65 Stockholm | Vasagatan 48, Stockholm | 077-517 09 00
www.sverigesskolledare.se | Org. nr 802540-9601

Sammanfattning av resultaten

- **64 procent av rektorerna i grundskolan** måste under 2023 genomföra besparingar som de befarar kommer påverka elevernas möjligheter att nå målen.
- **Över hälften (55 procent)** av skolledarna svarar att de under 2023 av ekonomiska skäl kommer att **tvingas genomföra inskränkningar i verksamheten** som de befarar kan påverka elevernas möjligheter att nå målen för utbildningen på ett uppenbart negativt sätt.
- I anpassad grundskola svarar 55 procent att de behöver göra besparingar. I gymnasiet är motsvarande siffra 49 procent, i anpassat gymnasium 44 procent, i förskolan 47 procent och av de rektorer som ansvarar för fritidshem är siffran 61 procent.
- **Inom kommunal sektor svarar tre av fem (59 procent) rektorer** att de behöver göra besparingar som kommer få negativa konsekvenser för eleverna.
- Motsvarande siffra inom **fristående sektor är var tredje rektor (33 procent)**.
- Sveriges Skolledare har frågat skolledare om huvudmännen säkerställer att det finns tillräckligt med resurser till extra anpassningar och särskilt stöd för de barn och elever som har behov av det. **I kommunal sektor är det endast 5 procent som svarar att huvudmännen säkerställer resurser.**
- **I privat icke-vinstdrivande sektor är det två av fem (41 procent)** som svarar att huvudmannen säkerställer tillräckligt med resurser, medan motsvarande siffra för **vinstutdelande verksamheter är lite färre än en fjärdedel (23 procent)**
- Vi kan också se att de skolledare som svarar att de har **barn/elever med svagare socioekonomisk bakgrund i lägre grad svarar att deras huvudmän säkerställer tillräckligt med resurser** (7 procent instämmer i påståendet, mot 14 procent av de som svarar att de har elever med stark socioekonomisk bakgrund).

Sveriges Skolledares politiska prioriteringar

För att förbättra barns och elevers möjligheter att få det stöd de behöver, kräver Sveriges Skolledare att:

- Eventuella besparingar ska undantas skolorna genom att staten säkerställer tillräcklig finansiering för utbildningssektorn. När inget alternativ finns ska eventuella besparingar i kommunerna i första hand göras inom centrala förvaltningen i stället för ute på skolorna.
- Skolledarnas förutsättningar för det pedagogiska ledarskapet ska förbättras genom en nationell riktlinje om att antalet medarbetare generellt inte ska överstiga 20 medarbetare per skolledare. Även i övrigt ska skolledare ha en arbetsmiljö som främjar hälsa och arbetsglädje.

- Skolledare ska ha makt och inflytande över de resurser och processer som har betydelse för kvaliteten och möjlighet att uppfylla skollagen. Det betyder att de måste få såväl ekonomiska resurser till verksamheterna som tillgång till de stödfunktioner som krävs.

Diagram

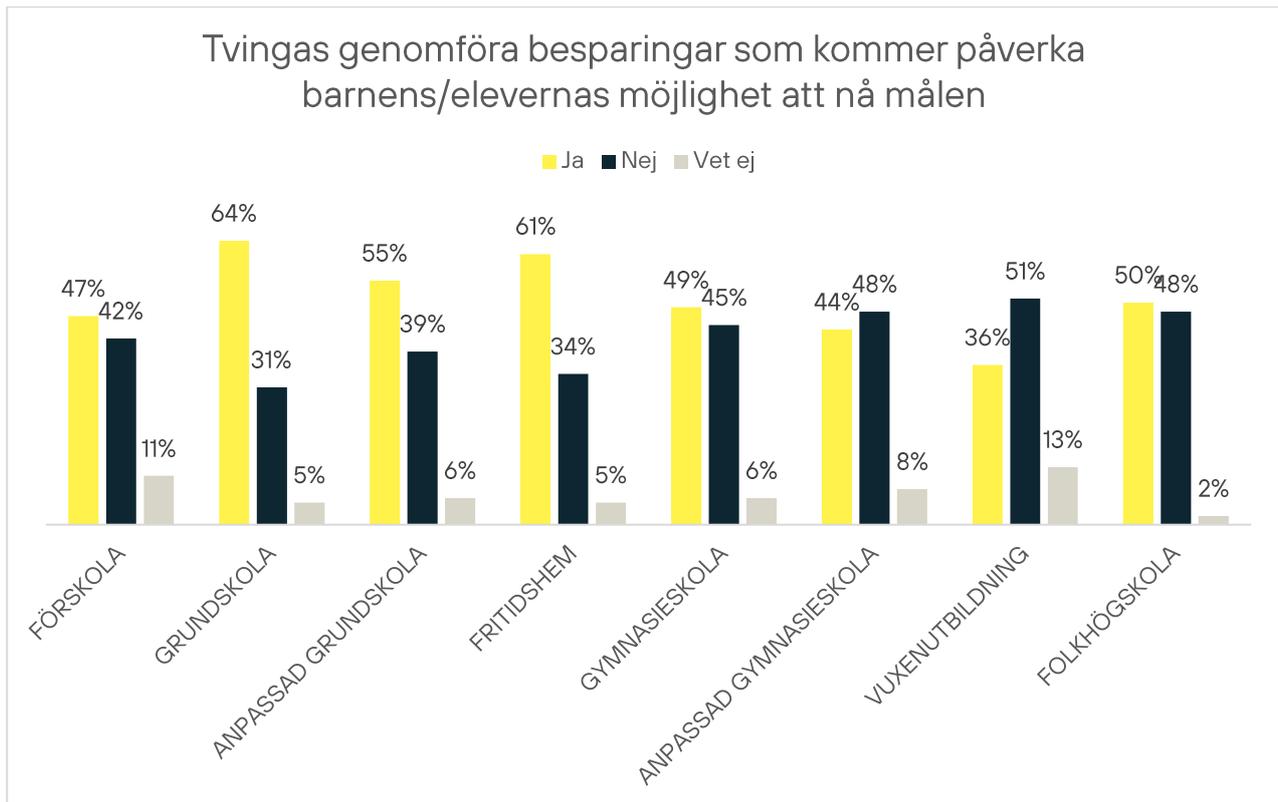

Diagram 1: "Under 2023 kommer jag, av ekonomiska skäl, att tvingas genomföra inskränkningar i verksamheten som jag befärdar kan påverka elevernas möjligheter att nå målen för utbildningen på ett uppenbart negativt sätt", procentuell fördelning uppdelat på olika verksamhetsformer. Baseras på 2951 svar.

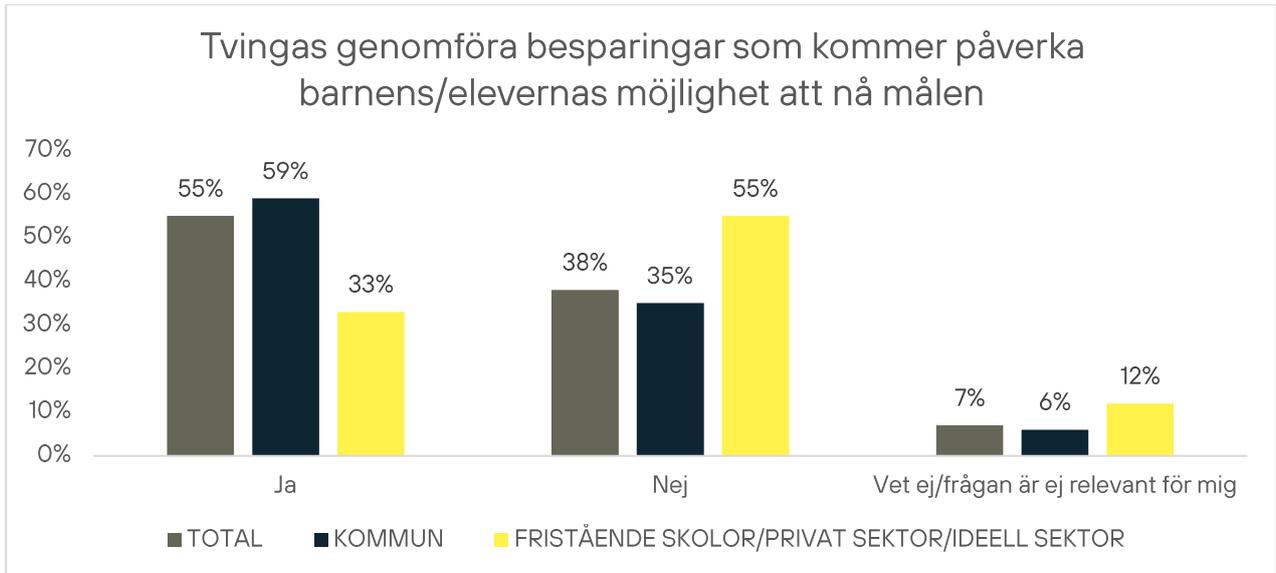

Diagram 2: "Under 2023 kommer jag, av ekonomiska skäl, att tvingas genomföra inskränkningar i verksamheten som jag befärar kan påverka elevernas möjligheter att nå målen för utbildningen på ett uppenbart negativt sätt", procentuell fördelning uppdelat på olika sektorer. Baseras på 2951 svar.

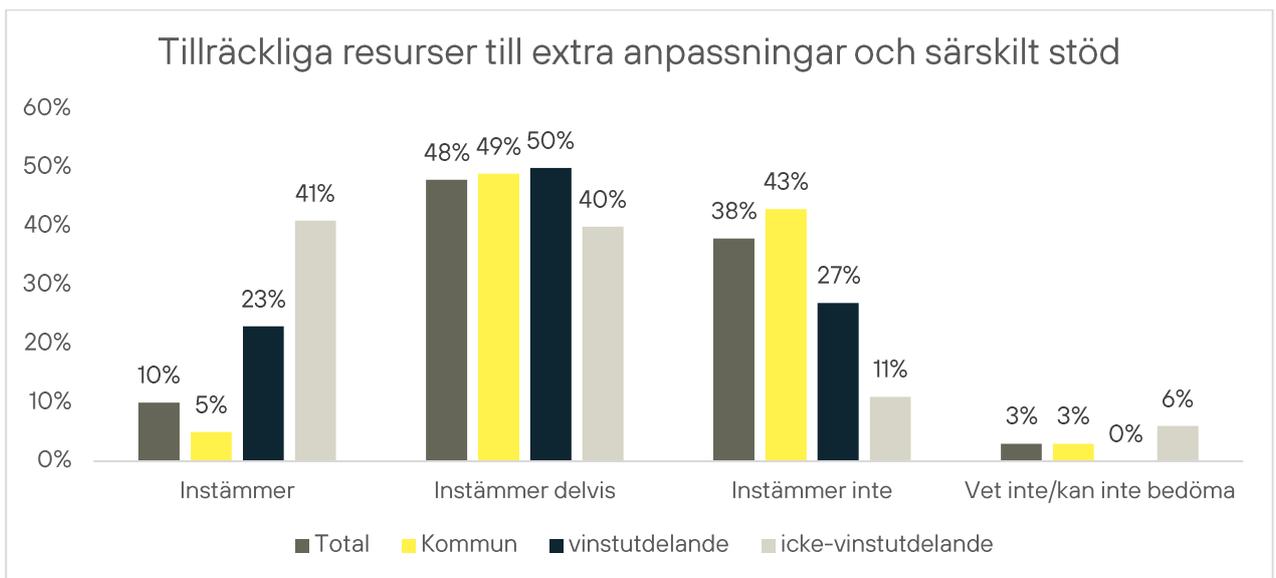

Diagram 3: "Min huvudman säkerställer att det finns tillräckliga resurser till extra anpassningar och särskilt stöd för de barn och elever som har behov av det", procentuell fördelning uppdelat på olika sektorer. Baseras på 3848 svar.

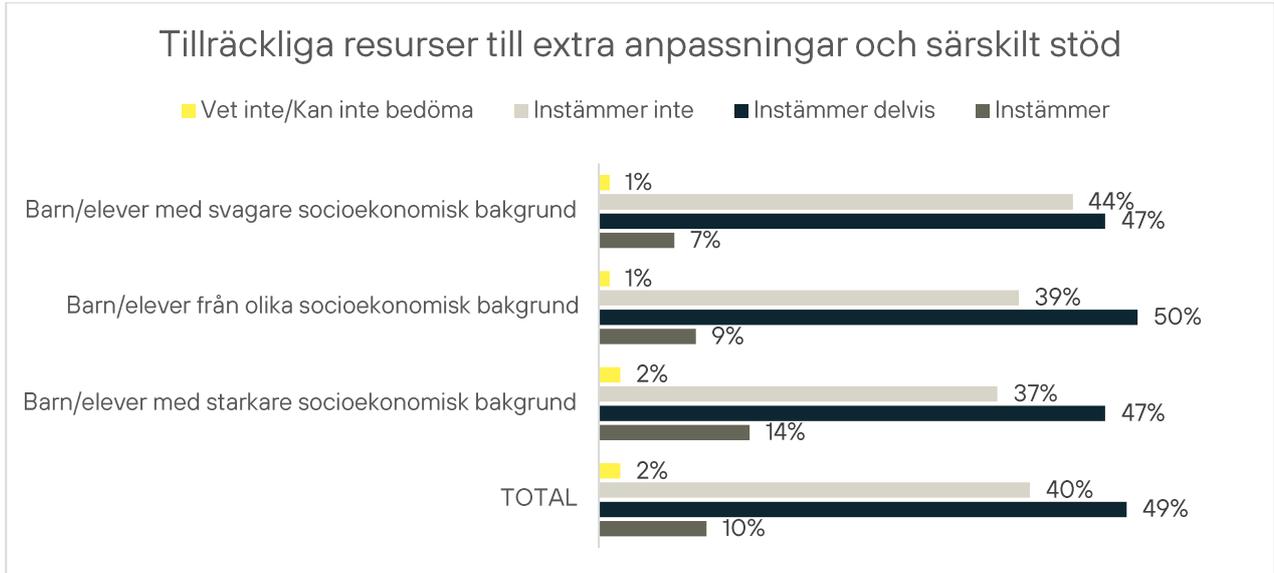

Diagram 4: "Min huvudman säkerställer att det finns tillräckliga resurser till extra anpassningar och särskilt stöd för de barn och elever som har behov av det", procentuell fördelning uppdelat på barnens/elevernas bedömda socioekonomiska bakgrund. Baseras på 3617 svar.

Om undersökningen

Undersökningen genomfördes mellan 24 april och 15 maj 2023. Enkäten skickades till 11 851 skolledare och 4 146 svarade, vilket ger en svarsfrekvens på 35 procent. Underlaget består av skolledare i alla skolformer – från förskola till vuxenutbildning. I begreppet skolledare ingår alla ledarkategorier inom utbildning.